

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/app.v76.2025.3>

С. М. Іващенко

orcid.org/0000-0001-6846-7422

доцент кафедри права

Національної безпеки та правової роботи

Військово-юридичного інституту

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,

полковник

ПРАВОВА РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ: ЗАПОБІГАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ПОВ'ЯЗАНИМ ІЗ КОРУПЦІЄЮ, В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Правова робота правоохоронних органів із запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, посідає важливе місце в системі забезпечення національної безпеки та публічного порядку. Особливого значення ця діяльність набуває в умовах воєнного стану, коли питання довіри до державних інституцій, ефективності публічної служби та прозорості владних рішень стають критичними для забезпечення стабільності у державі. Правова робота в цьому контексті охоплює комплекс організаційно-правових заходів, спрямованих на виявлення, попередження та усунення факторів, що сприяють вчиненню корупційних діянь, зокрема у формі адміністративних правопорушень.

Запровадження правового режиму воєнного стану в Україні та відповідні зміни до законодавства зумовили трансформацію як підходів до профілактики адміністративної корупції, так і механізмів притягнення осіб до відповідальності. Поряд із посиленням адміністративного контролю та спеціального моніторингу, правоохоронні органи отримали ширший мандат щодо здійснення превентивних заходів, що, у свою чергу, створює підґрунтя для правового аналізу ефективності таких інструментів.

Актуальність теми полягає в необхідності комплексного дослідження адміністративно-правових засобів, що застосовуються правоохоронними органами для запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, особливо в умовах воєнного стану, коли існують додаткові ризики для зловживань з боку посадових осіб. Підвищення вимог до прозорості та підзвітності дій публічних службовців, а також необхідність швидкого реагування на нові корупційні виклики вимагають вдосконалення нормативно-правового регулювання та практичних механізмів профілактики.

Проблематиці правової роботи правоохоронних органів у сфері запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, зокрема в контексті виконання ними превентивних і контрольних функцій, приділяли увагу у своїх наукових дослідженнях такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як В.Б. Авер'янов, М.Ю. Бездольний, Литвиненко В.І., О.В. Гречко, З.С. Гладун, Д.Г. Заброра, О.Г. Кальман, М.Л. Камлик, О.О. Кашкаров, В.В. Клоков, І.М. Куксін, Б.М. Лазарєв, А.В. Линник, П.А. Матвєєв, М.Л. Мельник, Ю.П. Мірошник, О.М. Музичук, С.С. Рогульський, О.В. Терещук, А.О. Ткаченко, М.І. Хавронюк, А.К. Шавлохов, М.С. Шалумов, В.А. Шатіло та інші. Їхні праці становлять важливу теоретичну базу для осмислення сутності, завдань та функцій правоохоронних органів у контексті протидії корупції, однак питання системного адміністративно-правового аналізу механізмів запобігання саме адміністративним корупційним правопорушенням в умовах воєнного стану все ще потребує подальшого глибокого дослідження.

Попри наявність окремих досліджень, все ще бракує комплексного підходу, присвяченого систематизації адміністративно-правових заходів правоохоронних органів щодо запобігання корупційним адміністративним правопорушенням в умовах воєнного стану, з урахуванням новітніх змін законодавства та специфіки організаційної структури системи правоохоронних органів.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32782/app.v76.2025.3>

С. М. Іващенко

orcid.org/0000-0001-6846-7422

доцент кафедри права

Національної безпеки та правової роботи

Військово-юридичного інституту

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,

полковник

ПРАВОВА РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ: ЗАПОБІГАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ПОВ'ЯЗАНИМ ІЗ КОРУПЦІЄЮ, В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Правова робота правоохоронних органів із запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, посідає важливе місце в системі забезпечення національної безпеки та публічного порядку. Особливого значення ця діяльність набуває в умовах воєнного стану, коли питання довіри до державних інституцій, ефективності публічної служби та прозорості владних рішень стають критичними для забезпечення стабільності у державі. Правова робота в цьому контексті охоплює комплекс організаційно-правових заходів, спрямованих на виявлення, попередження та усунення факторів, що сприяють вчиненню корупційних діянь, зокрема у формі адміністративних правопорушень.

Запровадження правового режиму воєнного стану в Україні та відповідні зміни до законодавства зумовили трансформацію як підходів до профілактики адміністративної корупції, так і механізмів притягнення осіб до відповідальності. Поряд із посиленням адміністративного контролю та спеціального моніторингу, правоохоронні органи отримали ширший мандат щодо здійснення превентивних заходів, що, у свою чергу, створює підґрунтя для правового аналізу ефективності таких інструментів.

Актуальність теми полягає в необхідності комплексного дослідження адміністративно-правових засобів, що застосовуються правоохоронними органами для запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, особливо в умовах воєнного стану, коли існують додаткові ризики для зловживань з боку посадових осіб. Підвищення вимог до прозорості та підзвітності дій публічних службовців, а також необхідність швидкого реагування на нові корупційні виклики вимагають вдосконалення нормативно-правового регулювання та практичних механізмів профілактики.

Проблематиці правової роботи правоохоронних органів у сфері запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, зокрема в контексті виконання ними превентивних і контрольних функцій, приділяли увагу у своїх наукових дослідженнях такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як В.Б. Авер'янов, М.Ю. Бездольний, Литвиненко В.І., О.В. Гречко, З.С. Гладун, Д.Г. Заброра, О.Г. Кальман, М.Л. Камлик, О.О. Кашкаров, В.В. Клоков, І.М. Куксін, Б.М. Лазарєв, А.В. Линник, П.А. Матвєєв, М.Л. Мельник, Ю.П. Мірошник, О.М. Музичук, С.С. Рогульський, О.В. Терещук, А.О. Ткаченко, М.І. Хавронюк, А.К. Шавлохов, М.С. Шалумов, В.А. Шатіло та інші. Їхні праці становлять важливу теоретичну базу для осмислення сутності, завдань та функцій правоохоронних органів у контексті протидії корупції, однак питання системного адміністративно-правового аналізу механізмів запобігання саме адміністративним корупційним правопорушенням в умовах воєнного стану все ще потребує подальшого глибокого дослідження.

Попри наявність окремих досліджень, все ще бракує комплексного підходу, присвяченого систематизації адміністративно-правових заходів правоохоронних органів щодо запобігання корупційним адміністративним правопорушенням в умовах воєнного стану, з урахуванням новітніх змін законодавства та специфіки організаційної структури системи правоохоронних органів.

Метою наукової статті є визначення, аналіз і систематизація адміністративно-правових інструментів, що застосовуються правоохоронними органами України для запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, з урахуванням правового режиму воєнного стану та актуальних викликів у сфері забезпечення доброчесності публічного управління.

У сучасних умовах функціонування держави, зокрема в період дії правового режиму воєнного стану, значно актуалізується проблема запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із проявами корупції. Воєнний стан, за своєю сутністю, передбачає істотні зміни в системі державного управління, що супроводжується розширенням повноважень окремих органів публічної влади та суб'єктів, уповноважених на здійснення владних функцій. Такий перерозподіл владних інструментів створює передумови до зловживань, що вимагає належного правового реагування та посилення контролю з боку правоохоронних органів.

Правове регулювання воєнного стану в Україні ґрунтується на положеннях Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (Закон України «Про правовий режим воєнного стану», 2015). У цьому нормативному акті воєнний стан розглядається як особливий правовий порядок, який може бути запроваджений у випадку зовнішньої збройної агресії або реальної загрози нападу, а також за умов, коли виникає загроза суверенітету чи територіальній цілісності держави. Запровадження такого режиму означає, що держава тимчасово розширює повноваження органів державної влади, військового командування, військових адміністрацій і місцевого самоврядування з метою ефективного реагування на загрози національній безпеці. При цьому закон передбачає можливість тимчасового обмеження окремих прав і свобод громадян, однак такі обмеження можуть застосовуватись лише у чітко визначених законом межах і повинні відповідати принципу пропорційності.

Проблематика протидії корупції в Україні традиційно розглядається як одна з ключових у площині забезпечення національної безпеки, правопорядку та ефективності державного управління. Водночас, незважаючи на численні дослідження, комплексне та системне окреслення завдань, які стоять перед правоохоронними органами у сфері запобігання саме адміністративним корупційним правопорушенням, і дотепер залишається малодослідженим аспектом сучасної юридичної науки.

У фаховій юридичній літературі, як правило, обмежуються загальним переліком основних завдань у сфері протидії корупції, без належної класифікації або адаптації цих завдань до особливостей правового режиму воєнного стану. Наприклад, Литвиненко В.І. в своїх працях виділяє серед основних завдань: з'ясування правової природи корупції, вивчення соціальних передумов її виникнення, формування стратегій антикорупційної політики, розробку програмних документів, вдосконалення нормативної бази, а також використання міжнародного досвіду у цій сфері (Литвиненко, 2015, с. 418).

У свою чергу, Гречко О.В. наголошує на ролі правоохоронних органів у забезпеченні конституційного ладу, дотриманні законності, прав і свобод громадян, стабільності функціонування державної влади (Гречко, 2023, с. 177).

Очевидно, що окреслені завдання, попри їхню важливість, мають надто загальний характер і не дозволяють чітко ідентифікувати правоохоронні органи як спеціально уповноважених суб'єктів у сфері боротьби з адміністративними корупційними правопорушеннями. У контексті воєнного стану ця прогалина у правовому регулюванні стає ще більш очевидною.

На практиці важливе значення має реалізація адміністративно-правових механізмів, які передбачені діючим законодавством. Так, відповідно до Закону України «Про Національну поліцію», на поліцейських поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції». Вимогами наведеного Закону України передбачено, що Національна поліція України забезпечує ведення обліку кримінальних та адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, включаючи відомості про осіб, які вчинили ці діяння, та результати їх розгляду в судах (Закон України «Про Національну поліцію», 2015).

Ці положення свідчать про те, що правова робота поліції не обмежується лише розслідуванням злочинів, а й охоплює системне документування та моніторинг адміністративних правопорушень, які можуть бути передвісниками тяжких злочинних форм корупційної поведінки.

Крім того, законодавець передбачив превентивні інструменти – зокрема, подання декларацій кандидатами на службу в поліції (ст. 54), а відповідно до ст. 61 Закону «Про Національну поліцію» є заборона на прийняття до лав поліції осіб, які вже були притягнуті до адміністративної відповідальності за корупцію (Закон України «Про Національну поліцію», 2015).

У контексті боротьби з корупцією такі обмеження мають бути не лише правомірними, а й цілеспрямовано впровадженими задля мінімізації ризиків корупційних зловживань. Надзвичайна ситуація, спричинена війсьним станом, створює унікальні умови, які можуть бути використані недобросовісними посадовими особами для отримання неправомірної вигоди, уникнення відповідальності або маніпулювання владними ресурсами. Саме тому важливо забезпечити дієвий механізм превенції адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, з опорою на правові засоби та інститути, що відповідають стандартам правової держави.

Від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну роль правоохоронних органів значно зросла. Вони опинилися перед новими викликами, адже боротьба з корупційними проявами набрала ще більшого значення. Особливо це стосується сфер, які прямо впливають на обороноздатність країни – постачання гуманітарної допомоги, державні закупівлі для військових потреб, забезпечення військовослужбовців.

У таких умовах зволікати із реагуванням на правопорушення не можна – час грає проти держави. Але при цьому важливо дотримуватися чітких правових стандартів, щоб не перетворити боротьбу з корупцією на хаотичне «полювання на відьом». Фіксація адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, – це не просто формальність. Нерідко бракує доказів, часу, а іноді – й реальних важелів впливу. Особливо це відчутно в умовах воєнного стану, коли чимало процесів відбуваються швидко, не завжди з дотриманням належної процедури, а тиск відповідальності лише зростає.

Воєнний стан як особливий правовий режим належить до категорії адміністративно-правових режимів. У загальнонауковому значенні режим трактується як система методів і засобів організації та регулювання певної сфери суспільних відносин. У правовому аспекті «режим» передбачає спеціальний порядок правового регулювання, який характеризується специфічними правилами, обмеженнями, дозволами й заборонами. Таким чином, правовий режим воєнного стану – це не лише комплекс норм, а й умови, в яких реалізуються владні повноваження з урахуванням особливого правового статусу відповідних суб'єктів.

У межах такого режиму значну роль відіграють правоохоронні органи, на які покладається завдання протидії корупційним проявам. Закон України «Про запобігання корупції» визначає спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції. До них належать: органи прокуратури, Національна поліція України (далі – Нацполіція), Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ), Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) (Закон України «Про запобігання корупції», 2014). Варто зазначити, що вказаний Закон лише перераховує ці органи, не надаючи глибокої класифікації чи деталізації їхніх повноважень у сфері запобігання адміністративним правопорушенням.

Наразі, Національне антикорупційне бюро України, згідно із Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України», є ключовою спеціалізованою правоохоронною інституцією, що здійснює виявлення, розслідування та припинення корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності. З огляду на поточну ситуацію в країні, особливу увагу НАБУ зосереджує на злочинах, учинених вищими посадовими особами, що мають вплив на функціонування держави в умовах воєнного стану (Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України», 2014).

Необхідність забезпечення належного правопорядку та недопущення девіантних проявів серед представників органів державної влади вимагає системної взаємодії ключових суб'єктів антикорупційної політики. Зокрема, йдеться про повноваження Національної поліції України, Національного агентства з питань запобігання корупції, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Державного бюро розслідувань.

Національна поліція України, як центральний орган виконавчої влади, виконує функції охорони прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю, підтримання громадського порядку, а також здійснює превентивні заходи, спрямовані на попередження корупційних адміністративних правопорушень.

Організаційна структура Національної поліції України передбачає наявність як територіальних (обласних) підрозділів, так і спеціалізованих міжрегіональних структур. До останніх належать, зокрема, Департамент стратегічних розслідувань та Департамент внутрішньої безпеки, які безпосередньо реалізують функції щодо запобігання і протидії корупції в поліції.

Значну роль у забезпеченні правового супроводу боротьби з корупцією відіграє також Спеціалізована антикорупційна прокуратура (далі – САП). Хоча САП не є самостійним органом, а діє у складі Офісу Генерального прокурора, вона виконує незалежні функції процесуального керівництва у провадженнях, що розслідуються НАБУ. Крім того, САП уповноважена представляти державу в суді у справах про корупційні правопорушення, тим самим забезпечуючи цілісність ланцюга антикорупційної юстиції.

Іншим важливим елементом системи є Державне бюро розслідувань (далі – ДБР), створене відповідно до Закону України «Про Державне бюро розслідувань». ДБР виступає органом досудового розслідування у справах, що не підпадають під юрисдикцію НАБУ, але водночас охоплюють складні корупційні правопорушення. На теперішній час значення ДБР посилюється, адже саме цей орган має повноваження розслідувати правопорушення, пов'язані із зловживанням владою, службовим становищем, а також інші правопорушення, що підривають довіру до державних інституцій.

У воєнний період координація діяльності правоохоронних органів щодо виявлення та припинення адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією, стає важливим чинником не лише правової, а й національної безпеки. Системна робота Національної поліції України, ДБР, САП та інших спеціалізованих інституцій має супроводжуватися вдосконаленням правових механізмів, впровадженням електронних інструментів моніторингу та підвищенням персональної відповідальності службових осіб. Такий підхід дозволить зберегти стійкість інституційного середовища, знизити корупційні ризики та забезпечити ефективне функціонування державної влади в умовах зовнішніх загроз.

Особливу увагу в контексті адміністративної юрисдикції варто приділити іншим суб'єктам правовідносин, які підпадають під дію антикорупційного законодавства. Так, у Законі України «Про нотаріат» визначено, що вчинення нотаріусом адміністративного правопорушення, пов'язаного з порушенням антикорупційних обмежень, є підставою для припинення нотаріальної діяльності (ст. 30) (Закон України «Про нотаріат», 1993).

Водночас необхідно визнати, що ефективність реалізації правової роботи у сфері запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, значною мірою обмежується недосконалістю законодавства. Величезна кількість нормативних актів, що регулюють антикорупційні відносини, з одного боку, створює необхідний правовий інструментарій, з іншого – призводить до численних колізій і прогалин, ускладнює правозастосування.

Коломойцев В.В. у свої працях зазначає, що розгалуженість нормативної бази, наявність бланкетних і відсилочних норм часто нівелює навіть професіоналам систематизацію та цілісне розуміння правового поля (Коломойцев, 2025, с. 33).

Отже, в умовах воєнного стану проблема запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, набуває особливого значення як фактор забезпечення стійкості державного управління, національної безпеки та правопорядку. Специфіка правового режиму воєнного стану, що характеризується розширенням повноважень органів влади та особливими умовами реалізації публічної влади, зумовлює необхідність посиленої правової роботи правоохоронних органів у сфері адміністративної юрисдикції.

Проаналізовані адміністративно-правові інструменти підтверджують, що ефективна протидія адміністративним корупційним правопорушенням можлива лише за умови системної взаємодії ключових правоохоронних інституцій: Національної поліції України, НАБУ, НАЗК, САП та ДБР та інших. Їх діяльність має бути спрямована не лише на фіксацію й розслідування вже вчинених правопорушень, а й на створення ефективної превентивної системи, що включає кадрові обмеження, моніторинг, аналітичну роботу та формування відповідних інформаційних баз.

Разом з тим, наявні недоліки правового регулювання, зокрема фрагментарність і колізійність антикорупційного законодавства, відсутність чіткої класифікації повноважень право-

охоронних органів у сфері адміністративної протидії корупції, істотно ускладнюють реалізацію покладених завдань. Особливо це проявляється в умовах воєнного стану, коли постала потреба в оперативному реагуванні, скоординованих діях та дотриманні балансу між безпековими потребами держави та дотриманням прав і свобод громадян.

Враховуючи викладене, подальше вдосконалення адміністративно-правових механізмів запобігання корупції повинно здійснюватися з урахуванням: особливостей дії воєнного стану як адміністративно-правового режиму; необхідності нормативної деталізації повноважень правоохоронних органів у сфері адміністративної юрисдикції; впровадження єдиних електронних стандартів обліку та обміну інформацією між антикорупційними органами; посилення персональної відповідальності службових осіб за порушення антикорупційного законодавства.

Підсумовуючи слід зазначити, що ефективна правова робота правоохоронних органів у сфері запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, в умовах воєнного стану є не лише правовим, а й стратегічним завданням, що вимагає комплексного підходу, високого професіоналізму та належного нормативного забезпечення.

Література

- Гречко О. В. Проблеми формування та розвитку системи суб'єктів протидії корупції в Україні. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2023. № 30. С. 177–181.
- Коломойцев В. В. Розвиток науково-теоретичних підходів до вивчення проблеми запобігання корупції в Україні під час дії воєнного стану. *Право. Держава. Технології*. 2025. № 1. С. 33–38.
- Литвиненко В. І. Поняття та класифікація завдань правоохоронних органів як суб'єктів протидії корупції в Україні. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2015. № 16. С. 418–423.
- Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text>
- Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
- Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
- Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
- Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
- Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

References

- Hrechko, O. V. (2023). Problems of formation and development of the system of subjects of anti-corruption in Ukraine. *Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*, 30, 177–181. [in Ukrainian].
- Kolomoitsev, V. V. (2025). Development of scientific and theoretical approaches to the study of the problem of preventing corruption in Ukraine during martial law. *Law. State. Technologies*, 1, 33–38. [in Ukrainian].
- Lytvynenko, V. I. (2015). The concept and classification of tasks of law enforcement agencies as subjects of anti-corruption in Ukraine. *Scientific Works of the National University "Odesa Law Academy"*, 16, 418–423. [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro Derzhavne byuro rozsliduvan" [Law of Ukraine "On the State Bureau of Investigation"]. (2015, November 12). No. 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro Natsionalne antykoruptsiine byuro Ukrainy" [Law of Ukraine "On the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine"]. (2014, October 14). No. 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro Natsionalnu politsiyu" [Law of Ukraine "On the National Police"]. (2015, July 2). No. 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro notariat" [Law of Ukraine "On Notary"]. (1993, September 2). No. 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu" [Law of Ukraine "On the Legal Regime of Martial Law"]. (2015, May 12). No. 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro zapobihannia koruptsii" [Law of Ukraine "On Prevention of Corruption"]. (2014, October 14). No. 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukrainian].

Анотація

Іващенко С. М. Правова робота правоохоронних органів: запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, в умовах воєнного стану. – Стаття.

У статті досліджено правову роботу правоохоронних органів у сфері запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, в умовах воєнного стану. Актуальність теми зумовлена посиленням корупційних ризиків у зв'язку з розширенням повноважень органів публічної влади, надзвичайними умовами діяльності державних інституцій та зниженням рівня суспільного контролю. Проаналізовано специфіку реалізації адміністративно-правових заходів запобігання корупції в умовах правового режиму воєнного стану, визначеного Законом України «Про правовий режим воєнного стану». Важливою є систематизація адміністративно-правових інструментів протидії адміністративним правопорушенням, пов'язаним із корупцією, та оцінка ефективності реалізації цих інструментів правоохоронними органами у надзвичайних умовах. У роботі розкрито повноваження Національної поліції, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та Державного бюро розслідувань у сфері запобігання корупції, зокрема в аспектах виявлення, попередження, фіксації правопорушень та притягнення винних осіб до відповідальності. З початком повномасштабної агресії РФ щодо України зросло навантаження на правоохоронні органи, що потребувало оперативного перегляду пріоритетів у сфері запобігання адміністративній корупції. Зокрема, актуальним стало виявлення порушень у сфері використання гуманітарної допомоги, держзакупівель у військовій сфері та забезпеченні військовослужбовців. В таких ситуаціях правова реакція має бути не лише швидкою, а й максимально ефективною з точки зору дотримання правових стандартів. У статті також звертається увага на практичні труднощі, з якими стикаються працівники правоохоронних органів під час фіксації адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією. Особлива увага приділяється процедурі адміністративного провадження за корупційними правопорушеннями: від етапу виявлення порушення, складання протоколу, направлення матеріалів до суду – до винесення відповідного рішення. Висвітлено проблемні аспекти реалізації таких процедур, зокрема у зв'язку з обмеженим доступом до інформації, ускладненою логістикою та ризиками для працівників правоохоронних органів. Варто підкреслити необхідність удосконалення нормативно-правової бази, підвищення координації між органами та впровадження сучасних електронних інструментів моніторингу. Зроблено висновок, що ефективна адміністративно-правова діяльність у цій сфері є запорукою публічної доброчесності та правової стабільності під час війни.

Ключові слова: корупція, адміністративне правопорушення, воєнний стан, запобігання, правоохоронні органи, адміністративне провадження.

Summary

Ivashchenko S. M. Legal work of law enforcement bodies: prevention of administrative offenses related to corruption in martial state conditions. – Article.

The article examines the legal work of law enforcement agencies in the field of preventing administrative offenses related to corruption under martial law. The relevance of the topic is due to the increased corruption risks in connection with the expansion of the powers of public authorities, extraordinary conditions for the activities of state institutions and a decrease in the level of public control. The specifics of the implementation of administrative and legal measures to prevent corruption under the legal regime of martial law, defined by the Law of Ukraine "On the Legal Regime of Martial Law", are analyzed. The author notes that it is important to systematize administrative and legal instruments to combat administrative offenses related to corruption and assess the effectiveness of the implementation of these instruments by law enforcement agencies under extraordinary conditions. The paper outlines the powers of the National Police, the National Agency on Corruption Prevention, the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office, and the State Bureau of Investigation in the field of corruption prevention, particularly in terms of detecting, preventing, documenting offenses, and bringing perpetrators to justice. The author notes that with the beginning of the full-scale aggression of the Russian Federation against Ukraine, the burden on law enforcement agencies increased, which required an urgent review of priorities in the field of preventing administrative corruption. In particular, the detection of violations in the use of humanitarian aid, state procurement in the military sector and the provision of military personnel became relevant. In such situations, the legal response should be not only quick, but also as effective as possible in terms of compliance with legal standards. The article also draws attention to the practical difficulties that law enforcement officers face when recording administrative offenses related to corruption. Special attention is paid to the procedure for administrative proceedings for corruption offenses: from the stage of detecting a violation, drawing up a report, sending materials to the court – to making a decision. Problematic aspects of the implementation of such procedures are highlighted, in particular in connection with limited access to information, complicated logistics

and risks for law enforcement officers. The author emphasizes the need to improve the regulatory framework, increase coordination between agencies, and introduce modern electronic monitoring tools. The conclusion is made that effective administrative and legal activity in this area is a guarantee of public integrity and legal stability during war.

Key words: corruption, administrative offense, martial law, prevention, law enforcement agencies, administrative proceedings.

Дата першого надходження рукопису до видання: 24.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.10.2025

Дата публікації: 21.11.2025